

Regeringens proposition

2003/04:43

Obeställd e-postreklam

Prop.
2003/04:43

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 november 2003

Göran Persson

Ann-Christin Nykvist
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i marknadsföringslagen (1995:450) vilka avser att stärka skyddet mot obeställd e-postreklam.

Förslaget huvudregel innebär att en näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda elektronisk post, bara om personen har samtyckt till det på förhand. Kravet på samtycke skall dock, under vissa angivna förutsättningar, inte gälla inom ramen för ett befintligt kundförhållande.

Förslaget innebär vidare att ett reklammeddelande som sänds med elektronisk post alltid måste innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra. Detta skall även gälla vid marknadsföring som riktas till juridiska personer.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2004.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450).....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation	7
5	Nuvarande ordning	9
5.1	Personuppgiftslagen	9
5.2	Marknadsföringslagen.....	10
6	Överväganden och förslag.....	12
6.1	Direkt marknadsföring med hjälp av elektronisk post.....	12
6.2	Begreppet elektronisk post.....	14
6.3	Krav på giltig adress	14
6.4	Andra metoder för individuell kommunikation på distans	15
6.5	Skyddet för juridiska personer	16
6.6	Ekonomiska konsekvenser.....	17
7	Författningskommentar	17
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG.....	20
Bilaga 2	Utredningens lagförslag.....	31
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	34
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	35
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	38
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 november 2003	39
	Rättsdatablad.....	40

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2003/04:43

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450).

2 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Prop. 2003/04:43

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om marknadsföringslagen (1995:450)

dels att 3, 13 b, 22 och 29 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 13 § skall sättas närmast före 13 b §,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 13 c och 13 d §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

produkter: varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter,

god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter.

god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter,

elektronisk post: ett adresserat eller på annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det.

13 b §²

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Näringsidkaren får använda andra metoder för individuell

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda *elektronisk post*, telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Har näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37, Celex 32002L0058).

² Senaste lydelse 2002:565

kommunikation på distans om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

En näringsidkare som använder e-post vid icke begärd marknadsföring till fysiska personer skall respektera och regelbundet kontrollera register där personer som inte önskar få sådan marknadsföring med e-post kan registrera sig.

elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en produkt till personen, gäller inte kravet på samtycke enligt första stycket, om

1. den fysiska personen inte motsatt sig att uppgiften om elektronisk adress används i marknadsföringssyfte med användande av elektronisk post,

2. marknadsföringen avser näringsidkarens egna, likartade produkter och

3. den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

13 c §

Vid marknadsföring med elektronisk post skall meddelandet alltid innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra. Detta gäller även vid marknadsföring till en juridisk person.

13 d §

En näringsidkare får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans än sådana som avses i 13 b §, om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

22 §³

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 §§.

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 och 13 c §§.

³ Senaste lydelse 2002:812

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje meningen tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844).

Vad som sägs i första och andra stycket gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

29 §⁴

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 b §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 d §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Vid bestämmande av ersättningen till näringsidkare får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁴ Senaste lydelse 2002:565

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 12 juli 2002 direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktivet om integritet och elektronisk kommunikation). Direktivet finns som *bilaga 1*.

Regeringen beslutade den 19 april 2001 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att föreslå en ny lagstiftning och myndighetsorganisation inom området för elektronisk kommunikation. I uppdraget låg bl.a. att föreslå de författningsändringar som föranleds av bestämmelserna om s.k. icke begärd kommunikation i artikel 13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

Utredningen, som antog namnet Utredningen om elektronisk kommunikation, överlämnade i januari 2003 delbetänkandet Myndighetsfrågor m.m. (SOU 2002:109). De lagförslag – som berör icke begärd kommunikation – som läggs fram i betänkandet finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Jo2003/832/KO).

I de delar direktivet om integritet och elektronisk kommunikation inte berör frågor om icke begärd kommunikation har direktivet genomförts i huvudsak genom lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation som trädde i kraft den 25 juli 2003 (prop. 2002/03:110, bet. 2002/03:TU6, rskr. 2002/03:228).

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen och Vänsterpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 30 oktober 2003 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

4 Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation

Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation ersätter Europaparlamentet och rådets direktiv 97/66 av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet och det skall komplettera Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Syftet med direktivet om integritet och elektronisk kommunikation är bl.a. att säkerställa ett likvärdigt skydd av de grundläggande fri- och rättigheterna när det gäller behandling av personuppgifter inom sektorn för elektronisk kommunikation.

Direktivets bestämmelser om icke begärd kommunikation i artikel 13 Prop. 2003/04:43 skall nu genomföras inom ramen för förevarande lagstiftningsärende.

Icke begärd kommunikation

Artikel 13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation har rubriken icke begärd kommunikation. Enligt definitionen i artikel 2 i direktivet avses med ”kommunikation” all information som utbyts eller överförs mellan ett begränsat antal parter genom en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst. Dock inbegrips inte information som överförs som del av en sändningstjänst för rundradio eller television till allmänheten via ett elektroniskt kommunikationsnät, utom i den mån informationen kan sättas i samband med den enskilde abonnenten eller användaren av informationen.

Artikel 13 reglerar endast vad som benämns som ”direkt marknadsföring”. Vad som avses med direkt marknadsföring i direktivets mening klargörs inte närmare. Av ingresspunkt 40 i direktivet följer emellertid att regleringen i artikel 13 gäller vissa former av icke begärd kommersiell kommunikation.

I artikel 13.1 föreskrivs att användningen av automatiska uppringningssystem utan mänsklig medverkan (automatisk uppringningsutrustning), telefaxapparater (fax) eller elektronisk post för direkt marknadsföring kan tillåtas bara i fråga om abonnenter som i förväg har gett sitt samtycke, en s.k. opt-in-lösning.

Med ”elektronisk post” förstås enligt definitionen i artikel 2 ett meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det. Begreppet omfattar enligt ingresspunkt 40 uttryckligen SMS-meddelanden, dvs. en mobil teletjänst som består i överföring av text. Även MMS-meddelanden, dvs. avancerade former av SMS-meddelanden som tillåter överföring av färgbilder, animationer samt ljud- och videosegment som ett komplement till textmeddelanden, omfattas av begreppet. Med den utformning som definitionen har är det klart att även vissa former av oadresserad kommunikation som sänds ut till allmänheten omfattas av begreppet. Exempel på sådana funktioner är text-TV och radiotidningar för synskadade. Genom direktivets definition av ”kommunikation” begränsas emellertid tillämpligheten av artikel 13 till sådan kommunikation som inte överförs som del av en sändningstjänst för rundradio eller television till allmänheten via ett elektroniskt kommunikationsnät. Kan den överförda informationen sättas i samband med den enskilde abonnenten eller användaren av informationen omfattas den dock av kommunikationsbegreppet (se även ingresspunkt 16 i direktivet).

I artikel 13.2 finns en undantagsbestämmelse från huvudregeln i artikel 13.1. Undantagsbestämmelsen innebär att det under vissa angivna förhållanden inte krävs samtycke på förhand vid användningen av elektronisk post inom ett befintligt kundförhållande.

Enligt artikel 13.5 skall bestämmelserna i artikel 13.1 och 13.2 gälla för abonnenter som är fysiska personer. Det finns ingen definition av begreppet abonnent i direktivet om integritet och elektronisk

kommunikation. I direktivets artikel 2 föreskrivs dock att om inte annat anges skall definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektivet) gälla även i det förstnämnda direktivet. Med ”abonnet” avses enligt artikel 2 i ramdirektivet varje fysisk eller juridisk person som har ingått avtal med en leverantör av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster om tillhandahållande av sådana tjänster.

Enligt artikel 13.3 ges medlemsstaterna en valmöjlighet i fråga om vilken skyddsnivå som skall gälla vid användningen av andra former av icke begärd kommunikation som nyttjas för direkt marknadsföring. Den kommunikation det huvudsakligen är fråga om är telefonsamtal från en person till en annan (se även ingresspunkt 42 i direktivet). Enligt det ena alternativet är sådan marknadsföring inte tillåten om abonnenten har motsatt sig denna, en s.k. opt-out-lösning. Det andra alternativet innebär att marknadsföringen är tillåten endast om abonnenten gett sitt samtycke i förväg, d.v.s. en opt-in-lösning.

Artikel 13.4 innehåller en bestämmelse som innebär ett förbud mot att skicka icke begärd marknadsföring med hjälp av elektronisk post om identiteten på meddelandets avsändare döljs eller hemlighålls eller giltig adress saknas till vilken mottagaren kan anmäla sin önskan att marknadsföringen upphör. Bestämmelsen är även tillämplig på abonnenter som är juridiska personer.

Av artikel 13.5 följer att medlemsstaterna skall – inom ramen för gemenskapslagstiftningen och tillämplig nationell lagstiftning – säkerställa att berättigade intressen för abonnenter som inte är fysiska personer är tillräckligt skyddade när det gäller icke begärd kommunikation.

5 Nuvarande ordning

5.1 Personuppgiftslagen

Den som vill rikta direkt marknadsföring till enskilda personer har alltid att göra med personuppgifter. I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som reglerar frågor om integritetsskydd och behandling av personuppgifter. Lagen genomför i svensk rätt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

Syftet med lagen är enligt dess 1 § att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter. Med personuppgifter avses enligt 3 § all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

Personuppgifter får enligt 10 § behandlas endast om den registrerade har lämnat sitt samtycke till behandlingen. Med samtycke avses enligt 3 § varje slag av frivillig, särskild och otvetydig viljeyttring genom vilken den registrerade, efter att ha fått information, godtar behandling av personuppgifter som rör honom eller henne. Lagen innehåller dock ett

antal undantag från kravet på samtycke. Ett sådant undantag gäller när behandling av personuppgifter är nödvändig för att ett ändamål skall kunna tillgodoses som rör ett berättigat intresse hos den personuppgiftsansvarige eller hos en sådan tredje man till vilken personuppgifterna lämnas ut, om detta intresse väger tyngre än den registrerades intresse av skydd mot kränkning av den personliga integriteten (10 § f).

Däremot följer av 11 § att personuppgifter inte får behandlas för ändamål som rör direkt marknadsföring, om den registrerade hos den personuppgiftsansvarige skriftligen har anmält att han eller hon motsätter sig sådan behandling. Det saknar betydelse om marknadsföringen sker via vanlig post, elektronisk post, telefon eller telefax och om marknadsföringen sker i kommersiellt eller ideellt syfte. Bestämmelsen i 11 § ger den enskilde rätt att när som helst avböja personuppgiftsbehandling för detta ändamål genom en skriftlig viljeförklaring, oavsett om den enskilde tidigare samtyckt till behandlingen.

5.2 Marknadsföringslagen

Marknadsföringslagen (1995:450) syftar till att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare. Lagen är tillämplig på all marknadsföring som sker i näringsverksamhet. Med marknadsföring avses reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter. Det spelar ingen roll i vilket medium eller i vilken form marknadsföringen uppträder, vilket innebär att den inte är knuten till användande av elektroniska kommunikationer. Det skall dock vara fråga om kommersiell marknadsföring. Med produkter avses varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter. Marknadsföring skall stämma överens med god marknadsföringssed och även i övrigt vara tillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Obeställd reklam

I 13 b § marknadsföringslagen finns bestämmelser om obeställd reklam till fysiska personer. Med obeställd reklam avses sådan reklam eller marknadsföring som förs vidare till mottagaren utan att denne varit aktiv för att få reklamen (prop. 1999/2000:40 s. 40). I paragrafens första stycke uppställs ett krav på samtycke i förhand för att en näringsidkare vid marknadsföringen till en fysisk person skall få använda telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild (opt-in-lösning). Enligt 13 b § andra stycket får en näringsidkare vid marknadsföringen till en fysisk person använda andra metoder för individuell kommunikation på distans än de som anges i första stycket, om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används (opt-out-lösning). De metoder som avses är bl.a. tryckt direktreklam, telefon med mänsklig betjäning och e-postreklam.

Bestämmelserna i 13 b § första och andra stycket genomför artikel 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/66/EG av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområde (teledataskyddsdirektivet) samt artikel 10 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (distansavtalsdirektivet).

I artikel 12.1 i teledataskyddsdirektivet föreskrivs att användning av automatiska uppringningssystem utan mänsklig medverkan och telefax för direkt marknadsföring kan tillåtas bara i fråga om abonnenter som i förväg har gett sitt samtycke. När det gäller användningen av andra teletjänster för direkt marknadsföring ger direktivets artikel 12.2 medlemsstaterna en valmöjlighet. Enligt den ena lösningen är sådan marknadsföring inte tillåten, om abonnenten motsatt sig denna. Den andra lösningen innebär att marknadsföringen är tillåten endast om abonnenten har gett sitt samtycke i förväg. Enligt artikel 12.3 gäller rättigheterna abonnenter som är fysiska personer.

Distansavtalsdirektivet syftar till en tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om distansavtal mellan konsumenter och näringsidkare. Direktivet är ett s.k. minimidirektiv. Medlemsstaterna får således, inom de ramar som ges av EG-fördraget, bestämma ett starkare skydd för konsumenterna än det som direktivet ger. I artikel 10 finns bestämmelser om begränsningar i användningen av vissa tekniker för distansavtalskommunikation. Enligt artikel 10.1 förutsätter en leverantörs användning av automatiska uppringningssystem utan mänsklig betjäning (uppringningsautomater) och telefax att konsumenten gett sitt samtycke på förhand. Enligt artikel 10.2 skall medlemsstaterna säkerställa att sådana andra tekniker för distanskommunikation än de som anges i artikel 10.1 och som möjliggör metoder för kommunikation mellan enskilda parter (individuell kommunikation) endast får användas när konsumenten inte klart motsätter sig detta. I en bilaga till direktivet finns en vägledande förteckning över de tekniker som omfattas av direktivet. Förteckningen innehåller bl.a. oadresserad trycksak, adresserad trycksak, standardbrev, telefon med mänsklig betjäning och elektronisk post.

Distansavtalsdirektivet skall enligt artikel 3.1 inte tillämpas på avtal som avser finansiella tjänster som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG. Det sistnämnda direktivet skall vara genomfört senast den 9 oktober 2004. Det pågår ett arbete i regeringskansliet med att upprätta en departementspromemoria som kommer att innehålla förslag till hur det nya direktivet skall genomföras i svensk rätt.

I 13 b § tredje stycket finns en bestämmelse som stadgar att om e-post används vid icke begärd marknadsföring, skall näringsidkaren respektera och regelbundet kontrollera register där personer som inte önskar få sådan marknadsföring med e-post kan registrera sig. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli 2002 (prop. 2001/02:150, bet. 2001/02:LU29, rskr. 2001/02:306) och var en del av genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt

elektronisk handel, på den inre marknaden (se artikel 7.2). I dagsläget finns det inget sådant opt-out-register för e-postreklam i Sverige. Prop. 2003/04:43

En överträdelse av bestämmelserna om obeställd reklam i marknadsföringslagen kan medföra ett vitesförbud samt skadestånd.

6 Överväganden och förslag

6.1 Direkt marknadsföring med hjälp av elektronisk post

Regeringens förslag: En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda elektronisk post bara om personen har samtyckt till det på förhand.

Har näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om hans eller hennes elektroniska adress för elektronisk post i samband med försäljning av en produkt till personen, skall kravet på samtycke inte gälla, om

- den fysiska personen inte motsatt sig att uppgiften om elektronisk adress används i marknadsföringssyfte med användande av elektronisk post,

- marknadsföringen avser näringsidkarens egna, likartade produkter och

- den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet tillstyrker utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag

Krav på samtycke vid användning av elektronisk post

Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation innebär i förhållande till teledataskyddsdirektivet inte någon förändrad reglering av icke begärd marknadsföring som förmedlas med hjälp av automatiska uppringningssystem och telefax. Den befintliga regleringen i 13 b § första stycket marknadsföringslagen uppfyller direktivets krav såvitt avser dessa kommunikationsmetoder.

Till gruppen av speciellt påträngande och därför känsliga förfaringsätt vid direkt marknadsföring har direktivet om integritet och elektronisk kommunikation fört upp distribution av icke begärd marknadsföring genom användning av elektronisk post. Genom direktivets artikel 13.1 föreskrivs ett krav på att en abonnent i förväg skall ha lämnat sitt samtycke till sådan marknadsföring med hjälp av elektronisk post. Det bör därför införas en opt-in-lösning även beträffande användningen av elektronisk post. Detta kan lämpligen göras genom att lägga till elektronisk post som en av de kommunikationsmetoder som enligt 13 b § första stycket marknadsföringslagen kräver samtycke på förhand. En

sådan bestämmelse står också i överensstämmelse med distansavtalsdirektivet (se avsnitt 5.2.). Genom den föreslagna regleringen kommer konsumenter och fysiska personer som är näringsidkare att skyddas mot obeställd reklam via elektronisk post (prop. 1999/2000:40 s. 18).

Eftersom det nu föreslås en opt-in-lösning för elektronisk post har bestämmelsen i 13 b § tredje stycket marknadsföringslagen avseende en näringsidkares skyldighet att respektera och kontrollera opt-out-register förlorat sin betydelse. Den bestämmelsen bör därför upphävas.

Undantag från kravet på samtycke

Artikel 13.2 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation innehåller en undantagsbestämmelse från kravet på samtycke på förhand när det gäller användningen av elektronisk post. För att undantag från kravet på samtycke skall få göras, krävs att vissa förutsättningar är uppfyllda. För det första ställer regleringen upp ett grundläggande krav på att det skall finnas ett befintligt kundförhållande mellan den fysiska personen och den näringsidkare (en fysisk eller juridisk person) som reklamen härrör från. Den fysiska personen skall även i samband med en tidigare försäljning av en vara eller tjänst ha lämnat uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post till näringsidkaren. Den fysiska personen får vidare inte inledningsvis ha motsatt sig att uppgiften om den elektroniska adressen används för direkt marknadsföring. Den direkta marknadsföringen får därutöver endast avse näringsidkarens egna, likartade varor och tjänster. Slutligen skall den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att, kostnadsfritt och enkelt, motsätta sig användningen av uppgiften om elektronisk adress används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

Undantagsbestämmelsen har i direktivets ingresspunkt 41 motiverats av att det inom ett befintligt kundförhållande är rimligt att tillåta användning av uppgifter om elektronisk adress för att erbjuda liknande produkter eller tjänster.

I samma ingresspunkt anges vidare att det skall vara ”samma företag” som har fått uppgifterna om elektronisk adress som använder uppgifterna vid marknadsföringen med hjälp av elektronisk post. Några remissinstanser anser att undantagsbestämmelsen inte bara skall kunna tillämpas av den juridiska person (säljbolaget) som kunden träffat avtal med, utan även av andra bolag inom samma koncern som säljbolaget. Artikel 13.2 och ingresspunktens ordalydelse torde dock begränsa möjligheterna att vidga undantagsmöjligheten till en vidare krets.

Direktivet ger inte någon vägledning i fråga om hur lång tid ett kundförhållande kan anses bestå. Denna fråga får därför överlämnas till rättstillämpningen och ytterst på EG-domstolen att avgöra. Det skall dock understrykas att kunden vid varje tillfälle kan hindra fortsatt marknadsföring via elektronisk post genom att informera säljaren om att man inte längre vill ha sådan marknadsföring.

En bestämmelse som motsvarar direktivets undantagsregel bör sålunda införas i marknadsföringslagen. Direktivet torde inte innebära något hinder mot att man i den nya bestämmelsen använder

marknadsföringslagens begrepp ”produkter” som enligt legaldefinitionen i lagens 3 § omfattar varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter. Prop. 2003/04:43

6.2 Begreppet elektronisk post

Regeringens förslag: En definition av begreppet elektronisk post införs i marknadsföringslagen.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna har godtagit utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Definitionen av begreppet ”elektronisk post” som finns i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation är i förhållande till vanligt språkbruk relativt vid. Den egentligen enda avgränsningen från annan elektronisk kommunikation är kravet på att informationen skall kunna lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning. Emellertid skall märkas att tillämpningsområdet för artikel 13 begränsas av direktivets definition av termen ”kommunikation” (se avsnitt 4). Därigenom undantas bl.a. text-TV-funktionen och andra liknande funktioner där information skickas ut till allmänheten via ett elektroniskt kommunikationsnät utan att informationen kan sättas i samband med den enskilde abonnenten eller användaren av informationen.

Det finns mot den angivna bakgrunden skäl att tydliggöra den betydelse som termen ”elektronisk post” har i direktivet och regeringen anser därför att det bör tas in en definition av begreppet i marknadsföringslagen.

6.3 Krav på giltig adress

Regeringens förslag: Vid marknadsföring med elektronisk post skall meddelandet alltid innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra. Detta skall gälla även vid marknadsföring till en juridisk person.

Marknadsstörningsavgift skall kunna dömas ut om näringsidkaren inte iakttar sin skyldighet att ange giltig adress.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker utredningens förslag eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 13.4 ställer direktivet om integritet och elektronisk kommunikation upp en överordnad förbudsbestämmelse vad gäller användningen av elektronisk post för direkt marknadsföring. Av artikel 13.4 och 13.5 framgår att det under alla omständigheter skall vara förbjudet att skicka elektronisk post, till såväl fysiska som juridiska personer, om identiteten på den avsändare för vars räkning meddelandet skickas döljs eller hemlighålls eller om det inte

finns en giltig adress till vilken mottagaren kan skicka en begäran om att sådana meddelanden skall upphöra.

Direktivets reglering fångas till viss del upp av bestämmelsen i 5 § marknadsföringslagen om reklamidentifiering. I paragrafens andra stycke klargörs att det tydligt skall framgå vem som svarar för marknadsföringen. Vad som inte täcks av bestämmelsen är direktivets krav på att det skall finnas en giltig adress till vilken mottagaren, dvs. såväl fysiska som juridiska personer, kan skicka en begäran om att utskicken av reklammeddelanden skall upphöra (jmf. prop. 1994/95:123 s. 47). En sådan bestämmelse bör därför införas i marknadsföringslagen.

Enligt 22 § marknadsföringslagen får en näringsidkare åläggas att betala marknadsstörningsavgift om näringsidkare eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot bl.a. bestämmelsen om reklamidentifiering i 5 §. Den nu föreslagna bestämmelsen om skyldigheten att ange giltig adress i ett marknadsföringsmeddelande som sänds med elektronisk post har stora likheter med de gällande bestämmelserna om reklamidentifiering. En överträdelse av den föreslagna bestämmelsen utgör vidare ett inte obetydligt hinder i en fysisk eller en juridisk persons möjligheter att få reklamöverförandet att upphöra. Regeringen anser därför att det bör införas en möjlighet att kunna sanktionera en överträdelse av bestämmelsen med marknadsstörningsavgift.

Marknadsföringslagens bestämmelse om skadestånd i 29 § bör även omfatta den nu föreslagna bestämmelsen.

6.4 Andra metoder för individuell kommunikation på distans

Regeringens bedömning: De gällande bestämmelserna om andra metoder för individuell kommunikation på distans bör behållas.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna tillstyrker utredningens bedömning eller lämnar den utan erinran.

Skälen för regeringens bedömning: Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation ger en valmöjlighet i fråga om vilken skyddsnivå som skall gälla vid användningen av andra metoder av icke begärd kommunikation som nyttjas för direkt marknadsföring. Den kommunikation det huvudsakligen är fråga om är telefonsamtal från en person till en annan. Det står således öppet för varje medlemsstat att antingen välja en opt-in-lösning eller en opt-out-lösning för dessa kommunikationsmetoder.

I Sverige gäller enligt i 13 b § andra stycket marknadsföringslagen ett opt-out-system för andra metoder för individuell kommunikation på distans. Bestämmelsen genomför artikel 12 i teledataskyddsdirektivet och artikel 10 i distansavtalsdirektivet.

På telefonområdet finns spärregistret NIX-telefon. Registret är ett resultat av en överenskommelse som träffades år 1999 mellan Konsumentverket och Föreningen för konsumentskydd vid

marknadsföring per telefon (numera Föreningen NIX-telefon). I föreningen ingår bl.a. Swedish Direct Marketing Association, (SWEDMA), Försäkringsförbundet, Svenska Bankföreningen, Annonsörföreningen, Sveriges Reklamförbund och Tidningsutgivarna. Genom spärregistret kan en konsument kostnadsfritt spärra sitt telefonnummer mot obeställd marknadsföring per telefon.

Utredningen gör bedömningen att det i dag finns ett väl fungerande och effektivt system som möjliggör för fysiska personer att motsätta sig direkt marknadsföring med hjälp av nu aktuella kommunikationsmetoder. Även remissutfallet ger vid handen att det nuvarande systemet fungerar väl. Det har således inte framkommit några skäl för att ändra den nuvarande regleringen och regeringen anser därför att den bör behållas.

6.5 Skyddet för juridiska personer

Regeringens bedömning: Det bör för närvarande inte införas några ytterligare bestämmelser som skyddar juridiska personer mot icke begärd marknadsföring.

Utredningens bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: En övervägande majoritet av remissinstanserna har godtagit utredningens bedömning eller lämnar den utan erinran. *Rikspolisstyrelsen* anser att juridiska personer bör få samma skydd som fysiska personer.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 13.5 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation anges att medlemsstaterna skall, inom ramen för gemenskapslagstiftningen och tillämplig nationell lagstiftning, säkerställa att berättigade intressen för abonnenter som inte är fysiska personer är tillräckligt skyddade när det gäller icke begärd kommunikation. Motsvarande reglering finns i teledataskyddsdirektivet (artikel 12.3).

De problem som icke begärd marknadsföring medför är, speciellt vad gäller det intrång i den personliga integriteten som detta kan medföra, huvudsakligen av betydelse när det gäller fysiska personer. De problem som kan anses medföra ett behov av en reglering av icke begärd marknadsföring även till icke fysiska personer torde kunna hänföras huvudsakligen till användningen av telefax och elektronisk post. Sådana problem är olägenheter i form av tidsåtgång och kostnader för att hantera massutskicken av marknadsföring.

Som utredningen påtalat går utvecklingen mot en ökad användning av icke begärd marknadsföring via elektronisk post som riktas mot företag. I förhållande till vad som gäller i vissa andra länder, speciellt i USA, gör utredningen emellertid bedömningen att användningen av icke begärd marknadsföring riktad mot företag inte är särskilt stor i Sverige. Juridiska personer bör vidare, till skillnad från fysiska personer, ha större förutsättningar att skapa alternativa metoder för hantering av icke begärd marknadsföring. Detta kan bl.a. ske genom upprättande av spärregister m.m. för att blockera massutskick från datorer som är kända för att sända

ut den sortens e-post. De flesta remissinstanser som företräder näringslivet har inte heller framhållit att det finns ett behov av att stärka skyddet för företagen mot icke begärd marknadsföring. Det bör i detta sammanhang även understrykas att den av regeringen föreslagna bestämmelsen om krav på giltig adress (se avsnitt 6.3) torde ge de juridiska personerna bättre förutsättningar att komma till rätta med obeställd marknadsföring med elektronisk post. Med hänsyn till det anförda anser regeringen att det för närvarande inte bör införas några ytterligare bestämmelser till skydd för juridiska personer. Skulle det i framtiden visa sig att de nuvarande bestämmelserna är otillräckliga kan dock regeringen få anledning att återkomma i frågan.

6.6 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna kan komma att innebära att antalet tillsynsärenden hos tillsynsmyndigheten Konsumentverket ökar i omfattning. Eventuella merkostnader får rymmas inom befintliga anslagsramar.

De nya bestämmelserna om krav på samtycke vid marknadsföring med hjälp av elektronisk post innebär att företag lär bli tvungna att upprätta något slags internt register som måste aktualiseras kontinuerligt. Registrets omfattning och komplexitet torde styras av olika faktorer beroende bl.a. på avsändarens egen verksamhet. Detta kommer att innebära vissa merkostnader för företagen. Bestämmelsen om att det vid marknadsföring med elektronisk post skall finnas en giltig adress i meddelandet torde inte vara förenad med några särskilda kostnader för företagen.

7 Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

3 §

Ändringen har behandlats i avsnitt 6.2.

Paragrafen har ändrats genom att det införts en definition av begreppet ”elektronisk post”. När det gäller att definiera vad som avses med ”allmänt kommunikationsnät” kan hänvisas till 1 kap. 7 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Med terminalutrustning avses bl.a. mobiltelefoner och datorer som är anslutna till ett allmänt kommunikationsnät.

13 b §

Ändringen har behandlats i avsnitt 6.1.

Ändringen i *första stycket* innebär att det införs ett krav på samtycke på förhand vid marknadsföring till en fysisk person genom användande av elektronisk post. Ett sådant krav följer enligt artikel 13.1 och 13.5 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

I *andra stycket* införs en ny bestämmelse som ersätter den nuvarande bestämmelsen som flyttas till en ny paragraf, 13 d §. Den nya bestämmelsen, som genomför artikel 13.2 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation, reglerar ett särskilt undantag från kravet på samtycke i fråga om användande av elektronisk post. Sådan marknadsföring är enligt bestämmelsen tillåten under vissa angivna förutsättningar, om näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en produkt. De särskilda förutsättningarna är angivna i tre punkter. Rekvisiten är kumulativa, dvs. samtliga tre förutsättningar måste vara uppfyllda för att samtycke inte behöver inhämtas i förväg.

Av *första punkten* framgår att den fysiska personen inte får ha motsatt sig att uppgiften om elektronisk adress används i marknadsföringssyfte med hjälp av elektronisk post.

Enligt *andra punkten* skall marknadsföringen avse näringsidkarens egna, likartade produkter. Med "egna" avses sådana som tillhandahålls av näringsidkaren i fråga. Begreppet "näringsidkare" bör tolkas restriktivt. Detta torde innebära att det endast är den fysiska eller juridiska person, som kunden ingått ett kundförhållande med, som har den från samtyckeskravet undantagna möjligheten att skicka reklam med elektronisk post. Med att produkterna skall vara "likartade" får anses att de i vart fall skall tillhöra samma varu- respektive tjänstegrupp.

Enligt *tredje punkten* krävs för att samtyckeskravet inte skall vara tillämpligt att den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

Bestämmelsen i det tidigare tredje stycket om skyldigheten att respektera register där fysiska personer som inte önskar få marknadsföring med e-post kan registrera sig har tagits bort.

13 c §

Ändringen har behandlats i avsnitt 6.3.

Paragrafen är ny. Bestämmelsen genomför artikel 13.4 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation. Av bestämmelsen följer att vid marknadsföring med elektronisk post skall meddelandet alltid innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra.

I motsats till 13 b § gäller denna bestämmelse även marknadsföring som är avsedd för en juridisk person.

13 d §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen motsvarar den tidigare bestämmelsen i 13 b § andra stycket, med undantag av att användningen av elektronisk post numera regleras i 13 b § första stycket.

22 §

Ändringen har behandlats i avsnitt 6.3.

Paragrafen har ändrats genom att det införs en möjlighet att sanktionera överträdelse av bestämmelsen i 13 c § med marknadsstörningsavgift.

29 §

Paragrafen har ändrats genom att skadestånd kan utdömas vid överträdelser av bestämmelserna i de två nya paragraferna, 13 c och 13 d §§.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2002/58/EG

av den 12 juli 2002

om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽⁴⁾ skall medlemsstaterna säkerställa fysiska personers fri- och rättigheter i samband med behandling av personuppgifter, särskilt deras rätt till integritet, för att säkerställa det fria flödet av personuppgifter inom gemenskapen.
- (2) I detta direktiv eftersträvas respekt för de grundläggande rättigheterna och iakttagande av de principer som erkänns i synnerhet i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I synnerhet eftersträvas i detta direktiv att säkerställa full respekt för rättigheterna i artiklarna 7 och 8 i den stadgan.
- (3) Konfidentialitet vid kommunikation garanteras i enlighet med internationella instrument för mänskliga rättigheter, särskilt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, samt genom medlemsstaternas författningar.
- (4) I Europaparlamentets och rådets direktiv 97/66/EG av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet ⁽⁵⁾ översattes de principer som fastställs i direktiv 95/46/EG i specifika regler för telekommunikationsområdet. Direktiv 97/66/EG måste anpassas till utvecklingen av marknaderna och tekniken för elektroniska kommunikationstjänster så att ett likvärdigt skydd av personuppgifter och integritet kan erbjudas alla

användare av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, oavsett vilken teknik som används. Det direktivet bör därför upphävas och ersättas med det här direktivet.

- (5) I gemenskapen införs för närvarande ny och avancerad digital teknik i de allmänna kommunikationsnäten, vilket leder till särskilda krav på skydd av användarnas personuppgifter och integritet. Utvecklingen av informations-samhället kännetecknas av att nya elektroniska kommunikationstjänster införs. En större allmänhet har nu fått tillgång till digitala mobilnät till en rimlig kostnad. Dessa digitala nät har stor kapacitet och möjlighet att behandla personuppgifter. En framgångsrik gränsöverskridande utveckling av dessa tjänster beror delvis på om användarna känner förtroende för att deras integritet inte äventyras.
- (6) Internet bryter upp traditionella marknadsstrukturer genom att tillhandahålla en gemensam, global infrastruktur för leverans av en mängd olika elektroniska kommunikationstjänster. Allmänt tillgängliga kommunikationstjänster via Internet öppnar nya möjligheter för användarna, men för även med sig nya risker för deras personuppgifter och integritet.
- (7) När det gäller allmänna kommunikationsnät bör särskilda rättsliga och tekniska bestämmelser antas för att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter samt juridiska personers berättigade intressen, särskilt med hänsyn till den ökade kapaciteten för automatisk lagring och behandling av uppgifter om abonnenter och användare.
- (8) De rättsliga och tekniska bestämmelser som medlemsstaterna har antagit om skydd av personuppgifter, integritet och juridiska personers berättigade intresse inom sektorn för elektronisk kommunikation bör harmoniseras för att undvika hinder för den inre marknaden för elektronisk kommunikation i enlighet med artikel 14 i fördraget. Harmoniseringen bör begränsas till vad som krävs för att garantera att främjandet och utvecklingen av nya elektroniska kommunikationstjänster och kommunikationsnät mellan medlemsstaterna inte hindras.

⁽¹⁾ EGT C 365 E, 19.12.2000, s. 223.

⁽²⁾ EGT C 123, 25.4.2001, s. 53.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 13 november 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT), rådets gemensamma ståndpunkt av den 28 januari 2002 (EGT C 113 E, 14.5.2002, s. 39) och Europaparlamentets beslut av den 30 maj 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 25 juni 2002.

⁽⁴⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽⁵⁾ EGT L 24, 30.1.1998, s. 1.

- (9) Medlemsstaterna, leverantörerna, användarna och de behöriga gemenskapsorganen bör samarbeta för att införa och utveckla lämplig teknik, när detta är nödvändigt för att tillämpa de garantier som föreskrivs i detta direktiv, med särskild hänsyn till målet att minimera behandlingen av personuppgifter och i möjligaste mån använda avidentifierade eller pseudonymförsedda uppgifter.
- (10) Direktiv 95/46/EG är tillämpligt på området för elektronisk kommunikation, i synnerhet beträffande alla de frågor avseende skydd av grundläggande fri- och rättigheter som inte särskilt omfattas av bestämmelserna i det här direktivet, inbegripet den registeransvariges skyldigheter och enskilda personers rättigheter. Direktiv 95/46/EG är tillämpligt på de kommunikationstjänster som inte är offentliga.
- (11) I likhet med direktiv 95/46/EG omfattar det här direktivet inte sådana frågor om skydd av grundläggande fri- och rättigheter som rör verksamhet som inte regleras av gemenskapslagstiftningen. Det ändrar därför inte den befintliga jämvikten mellan den enskildes rätt till integritet och medlemsstaternas möjligheter att vidta sådana åtgärder, enligt artikel 15.1 i det här direktivet, som krävs för att skydda allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet (inbegripet statens ekonomiska välstånd när verksamheten rör statens säkerhet) och brottsbekämpning. Det här direktivet påverkar följaktligen inte medlemsstaternas möjlighet att utföra laglig avlyssning av elektronisk kommunikation eller att vidta andra åtgärder om det är nödvändigt för något av dessa ändamål och sker i enlighet med Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i den tolkning dessa fått i rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Sådana åtgärder måste vara lämpliga, i strikt proportion till det avsedda ändamålet och nödvändiga i ett demokratiskt samhälle. De bör omfattas av lämpliga skyddsmekanismer i överensstämmelse med Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- (12) Abonnenter av en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst kan vara antingen fysiska eller juridiska personer. Detta direktiv kompletterar direktiv 95/46/EG och syftar till att skydda såväl fysiska personers grundläggande rättigheter, särskilt deras rätt till integritet, som juridiska personers berättigade intressen. Det här direktivet medför inte någon skyldighet för medlemsstaterna att utvidga tillämpningsområdet för direktiv 95/46/EG till att omfatta skydd av juridiska personers berättigade intressen, vilket garanteras inom ramen för tillämplig gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning.
- (13) Avtalsförhållandet mellan en abonnent och en tjänstleverantör kan vara förenat med periodisk betalning eller engångsbetalning för den levererade tjänsten eller den tjänst som skall levereras. Även förbetalda kort anses utgöra ett avtal.
- (14) Lokaliseringsuppgifter kan hänvisa till latituden, longituden eller altituden för användarens terminalutrustning, till meddelandets sändningsväg, till nivån på lokaliseringssuppgifternas korrekthet, till identifikation av den nätcell där terminalutrustningen finns vid en viss tidpunkt eller till den tid när lokaliseringsinformationen registrerades.
- (15) En kommunikation kan innehålla alla slags uppgifter om namn, nummer eller adress från sändaren av en kommunikation eller användaren av en förbindelse för att genomföra kommunikationen. Trafikuppgifter kan innefatta varje omvandling av denna information via det nät genom vilket kommunikationen överförs i syfte att utföra överföringen. Trafikuppgifter kan bland annat utgöras av uppgifter om en kommunikations sändningsväg, varaktighet, tid eller volym, vilket protokoll som används, terminalutrustningens, sändarens eller mottagarens placering, det nät där kommunikationen börjar eller slutar samt en förbindelses början, slut eller varaktighet. De kan också bestå av det format i vilket kommunikationen överförs via nätet.
- (16) Information som ingår i en sändningstjänst för rundradio eller TV som tillhandahålls via ett allmänt kommunikationsnät är avsedd för en potentiellt obegränsad publik och utgör inte en kommunikation enligt detta direktiv. I sådana fall där den enskilde abonnenten eller användaren som får sådan information kan identifieras, till exempel när det gäller beställ-TV-tjänster, omfattas emellertid den överförda informationen av vad som i detta direktiv avses med kommunikation.
- (17) I detta direktiv bör en användares eller abonnents samtycke, oavsett om den senare är en fysisk eller juridisk person, ha samma betydelse som den registrerades samtycke enligt vad som definieras och i övrigt fastställs i direktiv 95/46/EG. Samtycke kan ges i varje lämplig form som gör det möjligt att frivilligt lämna särskilda och informerade uppgifter om användarens önskemål, däribland genom markeringar i en ruta vid besök på en webbplats.
- (18) Mervärdestjänster kan till exempel bestå av råd om de billigaste taxepaketerna, information om vägval, trafikinformation, väderutsikter och turistinformation.
- (19) Tillämpningen av vissa krav som hänför sig till presentation och skydd när det gäller identifiering av det anropande och uppkopplade numret och till automatisk omstyrning till abonnentledning som är anslutna till analoga stationer bör inte göras tvingande i särskilda fall, om en sådan tillämpning visar sig vara tekniskt omöjlig eller skulle kräva en oproportionerligt stor ekonomisk insats. Det är viktigt att de berörda parterna informeras om sådana fall och medlemsstaterna bör därför anmäla dessa till kommissionen.

- (20) Tjänsteleverantörer bör vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att deras tjänster är säkra, om nödvändigt tillsammans med den aktör som tillhandahåller nätet, och underrätta abonnenterna om alla särskilda risker till följd av brott mot nätsäkerheten. Sådana risker föreligger särskilt för elektroniska kommunikationstjänster över öppna nät som Internet eller analog mobiltelefoni. Det är framför allt viktigt att abonnenter och användare av sådana tjänster erhåller uttömmande information från tjänsteleverantören om existerande säkerhetsrisker som denne inte kan åtgärda. Tjänsteleverantörer som erbjuder allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster via Internet bör informera användare och abonnenter om åtgärder som de kan vidta för att säkerställa säkerheten för sin kommunikation, t.ex. genom att använda särskilda typer av program eller krypteringsteknik. Kravet på att informera abonnenterna om särskilda säkerhetsrisker befriar inte en tjänsteleverantör från skyldigheten att på egen bekostnad vidta lämpliga och omedelbara åtgärder för att avhjälpa nya oförutsedda säkerhetsrisker och återställa tjänstens normala säkerhetsnivå. Tillhandahållandet av information om säkerhetsrisker till abonnenten bör vara gratis, förutom eventuella obetydliga kostnader som abonnenten kan åsamkas vid mottagning eller hämtning av informationen, till exempel vid nerladdning av ett e-postmeddelande. Säkerheten bedöms mot bakgrund av artikel 17 i direktiv 95/46/EG.
- (21) Åtgärder bör vidtas för att förhindra obehörig åtkomst av kommunikation, så att konfidentialiteten vid kommunikation via allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster skyddas såväl i fråga om innehåll som uppgifter som har samband med sådan kommunikation. Den nationella lagstiftningen i vissa medlemsstater förbjuder endast obehörig åtkomst av kommunikation om detta sker avsiktligt.
- (22) Förbudet mot lagring av kommunikationer och tillhörande trafikuppgifter av andra än användarna eller utan deras samtycke är inte avsett att förbjuda någon automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring av denna information, i den mån lagringen enbart görs för att utföra överföringen i det elektroniska kommunikationsnätet och under förutsättning att informationen inte lagras längre än vad som är nödvändigt för överföringen och trafikstyrningen och att konfidentialiteten förblir garanterad under lagringsperioden. Om det är nödvändigt för att effektivisera den fortsatta överföringen av allmänt tillgänglig information till andra mottagare av tjänsten på deras begäran, bör detta direktiv inte förhindra att sådan information får lagras längre, förutsatt att informationen i alla händelser skulle vara tillgänglig för allmänheten utan begränsning och att alla uppgifter som hänvisar till vilka enskilda abonnenter eller användare som begär sådan information utplånas.
- (23) Även konfidentialiteten vid kommunikation i samband med laglig affärsverksamhet bör säkerställas. Om det är nödvändigt och tillåtet enligt lag kan kommunikationer registreras för att tillhandahålla bevis på en affärstransaktion. Sådan behandling omfattas av direktiv 95/46/EG. Parterna i kommunikationen bör informeras i förväg om registreringen, dess syfte och hur länge den kommer att lagras. Den registrerade kommunikationen bör utplånas så snart som möjligt och i vilket fall som helst senast vid utgången av den period under vilken det lagligen går att göra invändningar avseende transaktionen.
- (24) Terminalutrustning för användare av elektroniska kommunikationsnät och all information som finns lagrad i sådan utrustning är en del av privatlivet för användarna och kräver skydd enligt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Sådana anordningar som "spyware", "web bugs", hemliga identifieringsuppgifter och liknande som ger tillträde till användarnas terminaler utan deras kännedom, för att få tillgång till information, lagra hemlig information eller spåra användarnas verksamhet, kan allvarligt inkräkta på dessa användares integritet. Användning av sådana anordningar bör tillåtas endast för legitima syften och med de berörda användarnas kännedom.
- (25) Sådana anordningar, till exempel s.k. cookies, kan utgöra ett legitimt och användbart verktyg, exempelvis för att analysera hur effektiv utformningen av en webbplats och annonseringen är och för att kontrollera identiteten hos användare som ägnar sig åt onlinetransaktioner. Om sådana anordningar, till exempel cookies, har ett legitimt syfte som att underlätta tillhandahållandet av informationshällets tjänster, bör de tillåtas under förutsättning att användarna får tydlig och klar information i enlighet med direktiv 95/46/EG om syftet med cookies eller liknande anordningar för att säkerställa att användarna görs medvetna om den information som lagras på den terminalutrustning de använder. Användarna bör ha möjlighet att vägra att en cookie eller en liknande anordning lagras i deras terminalutrustning. Detta är särskilt viktigt i de fall då andra än de ursprungliga användarna har tillgång till terminalutrustningen och därmed till eventuella, ur integritetssynpunkt känsliga, personuppgifter som lagras i denna utrustning. Information om användning av flera anordningar som skall installeras på användarens terminalutrustning samt rätten att vägra dessa anordningar kan erbjudas på en gång under samma förbindelse och även omfatta framtida användning av dessa anordningar under senare förbindelser. Sättet att lämna information, ge rätt att vägra eller begära samtycke bör vara så användarvänligt som möjligt. Tillträde till särskilt innehåll på webbplatsen kan ändå göras beroende av ett uttryckligen givet godkännande av en cookie eller liknande anordning om den används i ett legitimt syfte.

- (26) De uppgifter om abonnenter som behandlas inom elektroniska kommunikationsnät i samband med uppkoppling och överföring av information innehåller upplysningar om fysiska personers privatliv och gäller rätten till skydd för deras korrespondens eller omsorgen om juridiska personers berättigade intressen. Sådana uppgifter får endast lagras i den utsträckning det är nödvändigt för att tillhandahålla tjänsten när det gäller fakturering och betalning av samtrafikavgifter, och endast under en begränsad tid. Om leverantören av den allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänsten vill låta sådana uppgifter undergå ytterligare behandling för att marknadsföra elektroniska kommunikationstjänster eller tillhandahålla mervärdestjänster, får detta endast ske om abonnenten givit sitt samtycke till detta efter att ha erhållit korrekt och uttömmande information av den berörda leverantören om vilka typer av ytterligare behandling som denne avser att företa och om abonnentens rätt att inte ge sitt samtycke eller att återkalla sitt samtycke till en sådan behandling. Trafikuppgifter som används för marknadsföring av kommunikationstjänster eller för tillhandahållande av mervärdestjänster bör också utplånas eller avidentifieras efter det att tjänsten tillhandahållits. Tjänsteleverantörer bör alltid hålla abonnenterna informerade om vilka typer av uppgifter som de behandlar samt om behandlingens syfte och varaktighet.
- (27) Det exakta ögonblick när överföringen av en kommunikation avslutas, efter vilken trafikuppgifterna bör utplånas, med undantag för sådana uppgifter som behandlas för faktureringsändamål, kan bero på vilken typ av elektronisk kommunikationstjänst som tillhandahålls. Vid ett taltelefonisamtal kommer överföringen att avslutas så snart någon av användarna avslutar förbindelsen. När det gäller elektronisk post avslutas överföringen så snart mottagaren hämtar meddelandet, vanligtvis från tjänsteleverantörens server.
- (28) Skyldigheten att utplåna trafikuppgifter eller att avidentifiera dem när de inte längre behövs för överföring av en kommunikation står inte i strid med sådana förfaranden på Internet som cachelagring av IP-adresser i domännamnsystemet eller cachelagring av IP-adressers koppling till fysiska adresser eller användning av inloggningsinformation för att kontrollera rätten till tillträde till nät eller tjänster.
- (29) Tjänsteleverantören får behandla trafikuppgifter som rör abonnenter och användare när det är nödvändigt i enskilda fall för att upptäcka tekniska brister eller fel vid överföringen av kommunikationer. Trafikuppgifter som är nödvändiga för fakturering får också behandlas av leverantören för att upptäcka eller stoppa bedrägerier som innebär obetald användning av den elektroniska kommunikationstjänsten.
- (30) Systemen för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster bör utformas så att mängden nödvändiga personuppgifter begränsas till ett absolut minimum. All verksamhet som i samband med tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster omfattar mer än överföring av en kommunikation och fakturering av den bör grundas på aggregerade trafikuppgifter som inte kan spåras till abonnenter eller användare. Om denna verksamhet inte kan grundas på aggregerade uppgifter bör de anses vara mervärdestjänster för vilka abonnentens samtycke krävs.
- (31) Huruvida det är användaren eller abonnenten som bör ge sitt samtycke till behandlingen av personuppgifter när en särskild mervärdestjänst tillhandahålls beror på vilka uppgifter som skall behandlas, vilken tjänst som erbjuds och om det är tekniskt, formellt och avtalsmässigt möjligt att skilja mellan en enskild persons användning av en elektronisk kommunikationstjänst och den juridiska eller fysiska person som har abonnerat på den.
- (32) Om leverantören av en elektronisk kommunikationstjänst eller av en mervärdestjänst lägger ut behandlingen av de personuppgifter som är nödvändiga för dessa tjänster på en underleverantör, bör denna underleverans och följande behandling av uppgifterna fullt ut överensstämja med de krav för registeransvariga och registerförare när det gäller personuppgifter som fastställs i direktiv 95/46/EG. Om det för tillhandahållandet av en mervärdestjänst krävs att trafik- eller lokaliseringssuppgifter vidarebefordras från en leverantör av elektroniska kommunikationstjänster till en leverantör av mervärdestjänster, bör de abonnenter eller användare som uppgifterna gäller också informeras fullt ut om denna vidarebefordran innan de ger sitt samtycke till att uppgifterna behandlas.
- (33) Införandet av specificerade räkningar har gett abonnenterna ökad möjlighet att kontrollera att tjänsteleverantören tar ut korrekta avgifter, men detta kan samtidigt utgöra ett hot mot integriteten för användare av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. För att skydda användarnas integritet bör medlemsstaterna därför främja utvecklingen av valmöjligheter när det gäller elektroniska kommunikationstjänster, såsom alternativa betalningsmöjligheter som möjliggör anonym eller strängt privat tillgång till allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, t.ex. telefonkort eller betalning med kreditkort. Av samma anledning får medlemsstaterna anmoda operatörerna att erbjuda sina abonnenter en annan typ av detaljerade fakturor där ett visst antal siffror i de uppringda numren har tagits bort.

- (34) I fråga om nummerpresentation är det nödvändigt att skydda den uppringande partens rätt att förhindra identifiering av det nummer från vilket samtalet görs och den uppringda partens rätt att avvisa samtal från oidentifierade nummer. Det är i särskilda fall berättigat att förhindra att skydd mot nummerpresentation används. Det ligger i vissa abonnenters intresse, i synnerhet hjälplinjer och liknande organisationer, att garantera de uppringandes anonymitet. I fråga om presentation av uppkopplat nummer är det nödvändigt att skydda den uppringda partens rätt och berättigade intresse av att förhindra identifiering av det nummer till vilket den uppringande faktiskt är uppkopplad, särskilt vid omstyrda samtal. Den som tillhandahåller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster bör upplysa sina abonnenter om de möjligheter till nummerpresentation och presentation av uppkopplat nummer som finns i nätet, om alla andra tjänster som erbjuds på grundval av nummerpresentation och presentation av uppkopplat nummer och om de möjligheter till integritetsskydd som finns tillgängliga. Detta gör det möjligt för abonnenterna att göra ett väl underbyggt val av vilket integritetsskydd de vill utnyttja. De möjligheter till integritetsskydd som erbjuds permanent per abonnentledning behöver inte nödvändigtvis tillhandahållas som en automatiskt nättjänst, utan bör kunna erhållas genom en enkel begäran till leverantören av den allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänsten.
- (35) I digitala mobilnät behandlas lokaliseringssuppgifter som anger den geografiska positionen för mobilanvändarens terminalutrustning för att möjliggöra överföring av kommunikation. Sådana uppgifter är trafikuppgifter som omfattas av artikel 6 i detta direktiv. Digitala mobilnät kan emellertid också ha kapacitet att behandla lokaliseringssuppgifter som är mer exakta än vad som krävs för överföring av kommunikation och som används för tillhandahållande av mervärdetjänster, t.ex. individualiserad trafikinformation och vägledning åt förare. Behandlingen av sådana uppgifter för mervärdetjänster bör endast tillåtas om abonnenterna har givit sitt samtycke. Även i de fall då abonnenterna har givit sitt samtycke bör de enkelt och kostnadsfritt tillfälligt kunna hindra behandlingen av lokaliseringssuppgifter.
- (36) Medlemsstaterna får begränsa användarnas och abonnenternas rätt till integritet avseende nummerpresentation när det är nödvändigt för att spåra okynnessamtal och avseende nummerpresentation och lokaliseringssuppgifter när det är nödvändigt att möjliggöra för larmtjänster att utföra sina uppgifter så effektivt som möjligt. Av denna anledning får medlemsstaterna anta särskilda bestämmelser för att möjliggöra för leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster att tillåta nummerpresentation och lokaliseringssuppgifter utan föregående samtycke av berörda användare eller abonnenter.
- (37) Åtgärder bör vidtas för att skydda abonnenter mot de störningar som kan orsakas av automatisk omstyrning som företas av andra. Dessutom måste abonnenterna i sådana fall ha möjlighet att genom en enkel begäran till leverantören av den allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänsten hindra att samtal styrs om till deras terminaler.
- (38) Förteckningar över abonnenter av elektroniska kommunikationstjänster distribueras i stora upplagor och är allmänna. Fysiska personers rätt till integritet och juridiska personers berättigade intressen kräver att abonnenterna skall kunna avgöra om deras personuppgifter skall offentliggöras i en förteckning och i så fall vilka personuppgifter. Leverantörer av allmänna abonnentförteckningar bör upplysa de abonnenter som skall finnas med i sådana förteckningar om förteckningens syfte och om de särskilda användningsområden som finns för de elektroniska versionerna av allmänna abonnentförteckningar, framför allt genom sökfunktioner i programvaran, t.ex. funktioner för sökning i omvänd riktning som gör det möjligt för användare av förteckningen att få fram en abbonents namn och adress på grundval av endast ett telefonnummer.
- (39) Skyldigheten att informera abonnenterna om ändamålen med allmänna abonnentförteckningar i vilka deras personuppgifter skall införas bör åläggas den part som samlar in uppgifterna för införande. Om uppgifterna får överföras till en eller flera tredje parter bör abonnenten informeras om denna möjlighet och om mottagaren eller möjliga mottagarkategorier. All överföring bör endast göras på villkor att uppgifterna inte får användas för andra ändamål än de för vilka de samlades in. Om den part som samlar in uppgifterna från abonnenten, eller en annan tredje part som har fått de överförda uppgifterna, vill använda uppgifterna för ett ytterligare ändamål, skall ett nytt samtycke inhämtas från abonnenten, antingen av den part som först samlade in uppgifterna eller den tredje part som fått de överförda uppgifterna.
- (40) Åtgärder bör vidtas för att skydda abonnenterna mot intrång i integriteten genom icke begärda kommunikationer för direkt marknadsföring, i synnerhet i form av automatiska uppringningssystem, fax och elektronisk post, inklusive SMS-meddelanden. Dessa former av icke begärd kommersiell kommunikation kan å ena sidan vara relativt enkla och billiga att skicka, men å andra sidan kan de utgöra en börda och/eller en kostnad för mottagaren. I vissa fall kan dessutom deras volym medföra svårigheter för elektroniska kommunikationsnät och terminalutrustning. För sådana former av icke begärd kommunikation för direkt marknadsföring är det motiverat att kräva ett uttryckligt samtycke från mottagarna innan sådana kommunikationer skickas till dem. Inom den inre marknaden krävs det ett harmoniserat tillvägagångssätt för att säkerställa enkla bestämmelser för företag och användare inom hela gemenskapen.

- (41) Inom ett befintligt kundförhållande är det rimligt att tillåta användning av uppgifter om elektronisk adress för att erbjuda liknande produkter eller tjänster, men endast av samma företag som har fått uppgifterna om elektronisk adress i enlighet med direktiv 95/46/EG. När uppgifterna om elektronisk adress har erhållits bör kunden informeras om deras ytterligare användning för direkt marknadsföring på ett klart och tydligt sätt och få möjlighet att vägra att uppgifterna används på ett sådant sätt. Denna möjlighet bör fortsättningsvis erbjudas kostnadsfritt vid varje följande kommunikation för direkt marknadsföring, med undantag för eventuella kostnader för att överföra denna vägran.
- (42) Andra former av direkt marknadsföring som är dyrare för avsändaren och inte medför några kostnader för abonnenter och användare, till exempel telefonsamtal från en person till en annan, kan motivera behållandet av ett system som ger abonnenter och användare möjlighet att meddela att de inte vill få sådana samtal. För att trots detta inte sänka den nuvarande nivån beträffande skydd av integriteten bör medlemsstaterna få rätt att behålla nationella system som endast medger sådana samtal till abonnenter och användare som har lämnat samtycke i förväg.
- (43) För att underlätta ett verkningsfullt genomförande av gemenskapsbestämmelserna om icke begärd kommunikation för direkt marknadsföring är det nödvändigt att förbjuda användning av falska identiteter eller falska returadresser eller returnummer vid sändandet av icke begärd kommunikation för direkt marknadsföring.
- (44) Vissa system för elektronisk post (e-post) gör det möjligt för abonnenterna att se vem som är den elektroniska postens avsändare och dess ärende och också att radera meddelandet utan att först ha laddat ned resterande del av den elektroniska postens innehåll eller eventuella bifogade filer, varigenom kostnaderna för att ladda ned icke begärd elektronisk post eller bifogade filer kan minskas. I vissa fall kan dessa möjligheter fortsätta att vara användbara som ett komplement till de generella skyldigheter som fastställs i detta direktiv.
- (45) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av de bestämmelser som medlemsstaterna fastställer för att skydda juridiska personers legitima intressen när det gäller icke begärd kommunikation för direkta marknadsföringssyften. Om medlemsstaterna upprättar ett register ("opt-out"-register) för de juridiska personer, främst användare i företag, som inte vill få sådana kommunikationer, gäller fullt ut bestämmelserna i artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informations-samhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel) ⁽¹⁾.
- (46) Funktioner för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster kan integreras med nätet eller finnas i någon del av användarens terminalutrustning, t.ex. i programmen. Skyddet av personuppgifter och integritet för användare av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster bör vara fristående från konfi-
- gureringen av de olika komponenter som krävs för tillhandahållandet av tjänsten och fördelningen av de nödvändiga funktionerna mellan dessa komponenter. Direktiv 95/46/EG omfattar varje form av behandling av personuppgifter, oavsett vilken teknik som används. Förekomsten av särskilda regler för elektroniska kommunikationstjänster vid sidan av de allmänna regler för andra komponenter som krävs för tillhandahållandet av sådana tjänster främjar inte ett teknikneutralt skydd av personuppgifter och integritet. Det kan därför vara nödvändigt att vidta åtgärder som innebär att tillverkare av vissa typer av utrustning som används för elektroniska kommunikationstjänster åläggs att konstruera sina produkter på ett sådant sätt att de innehåller skyddsmekanismer som säkerställer att användarens och abonnentens personuppgifter och integritet skyddas. Om sådana åtgärder antas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse ⁽²⁾, kommer det att säkerställa att införandet av tekniska anordningar för elektronisk kommunikationsutrustning, inbegripet programvara för att skydda uppgifter, harmoniseras så att de är förenliga med genomförandet av den inre marknaden.
- (47) Om användarnas och abonnenternas rättigheter inte respekteras bör det i nationell lagstiftning finnas medel för att åtgärda detta på rättslig väg. Om någon underlåter att följa de nationella bestämmelser som antas enligt detta direktiv bör detta leda till påföljder, vare sig personen omfattas av privaträttslig eller offentligrättslig lagstiftning.
- (48) Inom tillämpningsområdet för detta direktiv är det lämpligt att utnyttja erfarenheterna från den arbetsgrupp för skydd av enskilda med avseende på behandling av personuppgifter, som består av företrädare för medlemsstaternas tillsynsmyndigheter och som inrättades genom artikel 29 i direktiv 95/46/EG.
- (49) För att underlätta efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv finns det behov av vissa särskilda ordningar för sådan behandling av uppgifter som redan pågår vid den tidpunkt då nationell genomförandelagstiftning enligt detta direktiv träder i kraft.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde och syfte

1. Genom detta direktiv harmoniseras medlemsstaternas bestämmelser för att säkerställa ett likvärdigt skydd av de grundläggande fri- och rättigheterna, i synnerhet rätten till integritet, när det gäller behandling av personuppgifter inom sektorn för elektronisk kommunikation, samt för att säkerställa fri rörlighet för sådana uppgifter samt för utrustning och tjänster avseende elektronisk kommunikation inom gemenskapen.

⁽¹⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 91, 7.4.1999, s. 10.

2. Bestämmelserna i detta direktiv skall precisera och komplettera direktiv 95/46/EG för de ändamål som avses i punkt 1. Bestämmelserna är vidare avsedda att skydda berättigade intressen för de abonnenter som är juridiska personer.

3. Detta direktiv skall inte tillämpas på verksamheter som faller utanför tillämpningsområdet för Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, t.ex. de som omfattas av avdelningarna V och VI i Fördraget om Europeiska unionen, och inte i något fall på verksamheter som avser allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet (inbegripet statens ekonomiska välbefinnande när verksamheten rör statens säkerhet) och statens verksamhet på straffrättsens område.

Artikel 2

Definitioner

Om inte annat anges skall definitionerna i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG och 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) ⁽¹⁾ gälla i detta direktiv.

Dessutom skall följande definitioner gälla:

- a) *användare*: en fysisk person som använder en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst för privat eller affärsmässigt bruk utan att nödvändigtvis ha abonnerat på denna tjänst.
- b) *trafikuppgifter*: alla uppgifter som behandlas i syfte att överföra en kommunikation via ett elektroniskt kommunikationsnät eller för att fakturera den.
- c) *lokaliseringssuppgifter*: alla uppgifter som behandlas i ett elektroniskt kommunikationsnät och som visar den geografiska positionen för terminalutrustningen för en användare av en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst.
- d) *kommunikation*: all information som utbyts eller överförs mellan ett begränsat antal parter genom en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst. Detta inbegriper inte information som överförs som del av en sändningstjänst för rundradio eller TV till allmänheten via ett elektroniskt kommunikationsnät utom i den mån informationen kan sättas i samband med den enskilde abonnenten eller användaren av informationen.
- e) *samtal*: en förbindelse som upprättas genom en allmänt tillgänglig telefonitjänst och som tillåter tvåvägskommunikation i realtid.
- f) *samtycke*: en användares eller abonnents samtycke motsvarar den registrerades samtycke i direktiv 95/46/EG.
- g) *mervärdestjänst*: alla tjänster som kräver behandling av trafik- eller lokaliseringssuppgifter utöver vad som är nödvändigt för överföring eller fakturering av en kommunikation.
- h) *elektronisk post*: ett meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det.

⁽¹⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 33.

Artikel 3

Berörda tjänster

1. Detta direktiv skall tillämpas på behandling av personuppgifter i samband med att allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster tillhandahålls i allmänna kommunikationsnät inom gemenskapen.

2. Artiklarna 8, 10 och 11 skall tillämpas på abonnentledningar anslutna till digitala stationer och, där det är tekniskt möjligt och inte krävs en oproportionerligt stor ekonomisk insats, på abonnentledningar anslutna till analoga stationer.

3. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om sådana fall där det skulle vara tekniskt omöjligt eller krävas en oproportionerligt stor ekonomisk insats för att uppfylla kraven i artiklarna 8, 10 och 11.

Artikel 4

Säkerhet

1. Leverantören av en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst skall vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa säkerheten i sina tjänster, om nödvändigt tillsammans med leverantören av det allmänna kommunikationsnätet när det gäller nätsäkerhet. Dessa åtgärder skall säkerställa en säkerhetsnivå som är anpassad till den risk som föreligger, med beaktande av dagens tillgängliga teknik och kostnaderna för att genomföra åtgärderna.

2. Om det föreligger särskilda risker för brott mot nätsäkerheten, skall leverantören av en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst informera abonnenterna om sådana risker och, om risken ligger utanför tillämpningsområdet för de åtgärder som tjänstleverantören skall vidta, om hur de kan avhjälpas, inbegripet en uppgift om de sannolika kostnader som detta kan medföra.

Artikel 5

Konfidentialitet vid kommunikation

1. Medlemsstaterna skall genom nationell lagstiftning säkerställa konfidentialitet vid kommunikation och därmed förbundna trafikuppgifter via allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. De skall särskilt förbjuda avlyssning, uppfångande med tekniskt hjälpmedel, lagring eller andra metoder som innebär att kommunikationen och de därmed förbundna trafikuppgifterna kan fångas upp eller övervakas av andra personer än användarna utan de berörda användarnas samtycke, utom när de har laglig rätt att göra detta i enlighet med artikel 15.1. Denna punkt får inte förhindra teknisk lagring som är nödvändig för överföring av kommunikationen utan att det påverkar principen om konfidentialitet.

2. Punkt 1 får inte påverka sådan inspelning av kommunikation och därmed förbundna trafikuppgifter som är tillåten enligt lag när den utförs i samband med laglig affärsverksamhet för att tillhandahålla bevis på en affärstransaktion eller annan affärskommunikation.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att användningen av elektroniska kommunikationsnät för att lagra information eller för att få tillgång till information som är lagrad i en abonnents eller användares terminalutrustning endast är tillåten på villkor att abonnenten eller användaren i fråga har tillgång till klar och fullständig information, bland annat om ändamålen med behandlingen, i enlighet med direktiv 95/46/EG, och erbjuds rätten att vägra sådan behandling av den dataregisteransvarige. Detta får inte förhindra någon teknisk lagring eller åtkomst som endast sker för att utföra eller underlätta överföringen av en kommunikation via ett elektroniskt kommunikationsnät eller som är absolut nödvändigt för att leverera en av informations-samhällets tjänster som användaren eller abonnenten uttryckligen har begärt.

Artikel 6

Trafikuppgifter

1. Trafikuppgifter om abonnenter och användare som behandlas och lagras av leverantören av ett allmänt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst skall utplånas eller aidentifieras när de inte längre behövs för sitt syfte att överföra en kommunikation, utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2, 3 och 5 i den här artikeln samt artikel 15.1.

2. Trafikuppgifter som krävs för abonnentfakturerings och betalning av samtrafikavgifter får behandlas. Sådan behandling är tillåten endast fram till utgången av den period under vilken det lagligen går att göra invändningar mot fakturan eller kräva betalning.

3. I syfte att saluföra elektroniska kommunikationstjänster eller i syfte att tillhandahålla mervärdestjänster får en leverantör av en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst behandla de uppgifter som avses i punkt 1 i den utsträckning och under den tidsperiod som är nödvändig för sådana tjänster eller sådan marknadsföring, om den abonnent eller användare som uppgifterna gäller har samtyckt till detta. Användare eller abonnenter skall ha möjlighet att när som helst dra tillbaka sitt samtycke till behandling av trafikuppgifter.

4. Tjänsteleverantören skall informera abonnenten eller användaren om de typer av trafikuppgifter som behandlas och om behandlingens varaktighet för de ändamål som anges i punkt 2 och, innan samtycke erhålles, för de ändamål som anges i punkt 3.

5. Behandlingen av trafikuppgifter skall, i enlighet med punkterna 1, 2, 3 och 4, begränsas till sådana personer som av leverantören av allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster getts i uppdrag att sköta fakturerings, trafikstyrning, kundförfrågningar, spårning av bedrägerier, marknadsföring av elektroniska kommuni-

kationstjänster eller tillhandahållande av en mervärdestjänst, och behandlingen skall begränsas till sådant som är nödvändigt för dessa verksamheter.

6. Punkterna 1, 2, 3 och 5 skall tillämpas utan att det påverkar behöriga organs möjlighet att få information om trafikuppgifter, i enlighet med tillämplig lagstiftning, i syfte att avgöra tvister, i synnerhet sådana som gäller samtrafik och fakturerings.

Artikel 7

Specificerade räkningar

1. Abonnenter skall ha rätt att få ospecificerade räkningar.

2. Medlemsstaterna skall tillämpa nationella bestämmelser för att jämka samman abonnenternas rätt till specificerade räkningar och uppringande användares och uppringda abonnenters rätt till integritet, t.ex. genom att säkerställa att det för sådana användare och abonnenter finns tillgängligt tillräckligt med andra möjligheter till kommunikation eller betalning, för att öka integritetsskyddet.

Artikel 8

Presentation och skydd när det gäller identifiering av det anropande och uppkopplade numret

1. Om nummerpresentation erbjuds skall tjänsteleverantören erbjuda den användare som ringer upp möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt förhindra presentation per samtal. Den abonnent som ringer upp skall ha denna möjlighet permanent för alla samtal.

2. Om nummerpresentation erbjuds skall tjänsteleverantören erbjuda den uppringda abonnenten möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt, vid rimlig användning av denna funktion, förhindra nummerpresentationen vid inkommande samtal.

3. Om nummerpresentation erbjuds och numret visas innan samtalet etableras skall tjänsteleverantören erbjuda den uppringda abonnenten möjlighet att på ett enkelt sätt avvisa inkommande samtal, om skydd mot nummerpresentationen används av uppringande användare eller abonnent.

4. Om presentation av det uppkopplade numret erbjuds skall tjänsteleverantören erbjuda den uppringda abonnenten möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt förhindra presentationen av det uppkopplade numret för den uppringande användaren.

5. Punkt 1 skall också gälla för samtal från gemenskapen till tredje land. Punkterna 2, 3 och 4 skall också gälla för inkommande samtal från tredje land.

6. Om nummerpresentation och/eller presentation av det uppkopplade numret erbjuds skall medlemsstaterna säkerställa att leverantörerna av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster informerar allmänheten om detta och om de möjligheter som avses i punkterna 1, 2, 3 och 4.

*Artikel 9***Andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter**

1. Om andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter som rör användare eller abonnenter av allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster kan behandlas, får dessa uppgifter endast behandlas sedan de har avidentifierats eller om användarna eller abonnenterna givit sitt samtycke, i den utsträckning och för den tid som krävs för tillhandahållandet av en mervärdestjänst. Innan användaren eller abonnenten ger sitt samtycke skall tjänsteleverantören informera denne om vilken typ av andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter som kommer att behandlas, behandlingens syfte och varaktighet samt om uppgifterna kommer att vidarebefordras till tredje part för tillhandahållande av mervärdestjänsten. Användare eller abonnenter skall ha möjlighet att när som helst dra tillbaka sitt samtycke till behandling av andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter.

2. Om användaren eller abonnenten samtyckt till behandling av andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter skall denne även fortsättningsvis ha möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt tillfälligt kunna motsätta sig behandlingen av sådana uppgifter för varje uppkoppling eller för varje överföring av kommunikation.

3. Behandlingen av andra lokaliseringssuppgifter än trafikuppgifter i enlighet med punkterna 1 och 2 skall begränsas till personer som handlar på uppdrag av leverantören av ett allmänt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst eller den tredje part som tillhandahåller mervärdestjänsten, och den skall begränsas till det som är nödvändigt för att tillhandahålla mervärdestjänsten.

*Artikel 10***Undantag**

Medlemsstaterna skall säkerställa att det finns öppna förfaranden som reglerar det sätt på vilket den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät och/eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst har möjlighet att

- a) temporärt åsidosätta skydd mot nummerpresentation om en abonnent begär spårning av hotfulla samtal eller okynnesamtal; i så fall skall, i enlighet med nationell lagstiftning, de uppgifter som identifierar den uppringande abonnenten lagras och hållas tillgängliga av den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät och/eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst,
- b) avseende vissa nummer åsidosätta skydd mot nummerpresentation och abonnenters eller användares tillfälliga vägran eller avsaknad av samtycke när det gäller behandling av lokaliseringssuppgifter, för organisationer som handhar nödsamtal och som av en medlemsstat erkänts som en sådan organisation, bland annat rättsvärdande myndigheter, ambulanscentraler och brandkårer, för att ta emot sådana samtal.

*Artikel 11***Automatisk omstyrning**

Medlemsstaterna skall säkerställa att alla abonnenter har möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt stoppa automa-

tisk omstyrning som görs av tredje part till abonnentens terminal.

*Artikel 12***Abonnentförteckningar**

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att abonnenterna kostnadsfritt och innan de tas med i abonnentförteckningen informeras om ändamålen med tryckta eller elektroniska abonnentförteckningar som är tillgängliga för allmänheten eller kan erhållas genom en nummerupplysningstjänst, där abonnenternas personuppgifter kan finnas med, och om varje ytterligare användningsmöjlighet som bygger på sökfunktioner som finns i de elektroniska versionerna av abonnentförteckningen.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att abonnenterna ges möjlighet att avgöra om deras personuppgifter skall finnas med i en allmän abonnentförteckning och i så fall vilka personuppgifter, i den utsträckning uppgifterna är relevanta för det ändamål med abonnentförteckningen som fastställts av den som tillhandahåller förteckningen, och att bekräfta, rätta eller dra tillbaka sådana uppgifter. Det skall vara kostnadsfritt att inte förtecknas i allmänna abonnentförteckningar eller att kontrollera, rätta eller dra tillbaka personuppgifter från dem.

3. Medlemsstaterna får begära att abonnenterna ombedes lämna kompletterande samtycke för alla andra ändamål med en allmän abonnentförteckning än sökning av adressuppgifter för personer grundade på deras namn och, vid behov, ett minimum av andra identifieringssuppgifter.

4. Punkterna 1 och 2 skall gälla för abonnenter som är fysiska personer. Medlemsstaterna skall också, inom ramen för gemenskapslagstiftningen och tillämplig nationell lagstiftning, säkerställa att berättigade intressen för abonnenter som inte är fysiska personer är tillräckligt skyddade när det gäller införande av dem i allmänna abonnentförteckningar.

*Artikel 13***Icke begärd kommunikation**

1. Användningen av automatiska uppringningssystem utan mänsklig medverkan (automatisk uppringningsutrustning), telefaxapparater (fax) eller elektronisk post för direkt marknadsföring får bara tillåtas i fråga om abonnenter som i förväg har gett sitt samtycke.

2. Utan hinder av punkt 1 får en fysisk eller juridisk person, som från sina kunder fått deras uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en vara eller en tjänst, i enlighet med direktiv 95/46/EG, använda dessa uppgifter om elektronisk adress för direkt marknadsföring av sina egna, likartade varor eller tjänster, under förutsättning att kunderna klart och tydligt ges möjlighet att, kostnadsfritt och enkelt, motsätta sig sådan användning av uppgifter om elektronisk adress, när de samlas in och i samband med varje meddelande om kunden inte inledningsvis har motsatt sig sådan användning.

3. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att, kostnadsfritt, icke begärd kommunikation för direkt marknadsföring, som sker i andra fall än de som anges i punkterna 1 och 2, inte tillåts utan den berörda abonnentens samtycke eller till abonnenter som inte önskar få sådan kommunikation; vilken av dessa möjligheter som väljs skall avgöras enligt nationell lagstiftning.

4. Under alla omständigheter skall det vara förbjudet att skicka elektronisk post för direkt marknadsföring om identiteten på den avsändare för vars räkning meddelandet skickas döljs eller hemlighålls eller om det inte finns en giltig adress till vilken mottagaren kan skicka en begäran om att sådana meddelanden upphör.

5. Punkterna 1 och 3 skall gälla för abonnenter som är fysiska personer. Medlemsstaterna skall också, inom ramen för gemenskapslagstiftningen och tillämplig nationell lagstiftning, säkerställa att berättigade intressen för abonnenter som inte är fysiska personer är tillräckligt skyddade när det gäller icke begärd kommunikation.

Artikel 14

Tekniska egenskaper och standardisering

1. Vid genomförandet av bestämmelserna i detta direktiv skall medlemsstaterna, med förbehåll för punkterna 2 och 3, säkerställa att inga tvingande krav på särskilda tekniska egenskaper uppställs för terminalutrustning eller annan utrustning för elektronisk kommunikation som kan hindra att utrustningen släpps ut på marknaden och hindra den fria rörligheten för sådan utrustning inom och mellan medlemsstaterna.

2. Om bestämmelserna i detta direktiv kan genomföras endast genom att krav uppställs på särskilda tekniska egenskaper i elektroniska kommunikationsnät, skall medlemsstaterna informera kommissionen i enlighet med förfarandet i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster ⁽¹⁾.

3. När så krävs får åtgärder vidtas för att säkerställa att terminalutrustning är konstruerad så att den är förenlig med användarnas rätt till skydd och kontroll av sina personuppgifter i enlighet med direktiv 1999/5/EG och rådets beslut 87/95/EEG av den 22 december 1986 om standardisering inom området informationsteknologi och telekommunikation ⁽²⁾.

Artikel 15

Tillämpningen av vissa bestämmelser i direktiv 95/46/EG

1. Medlemsstaterna får genom lagstiftning vidta åtgärder för att begränsa omfattningen av de rättigheter och skyldigheter som anges i artikel 5, artikel 6, artikel 8.1, 8.2, 8.3 och 8.4 och artikel 9 i detta direktiv när en sådan begränsning i ett demo-

kratiskt samhälle är nödvändig, lämplig och proportionell för att skydda nationell säkerhet (dvs. statens säkerhet), försvaret och allmän säkerhet samt för förebyggande, undersökning, avslöjande av och åtal för brott eller vid obehörig användning av ett elektroniskt kommunikationssystem enligt artikel 13.1 i direktiv 95/46/EG. Medlemsstaterna får för detta ändamål bland annat vidta lagstiftningsåtgärder som innebär att uppgifter får bevaras under en begränsad period som motiveras av de skäl som fastställs i denna punkt. Alla åtgärder som avses i denna punkt skall vara i enlighet med de allmänna principerna i gemenskapslagstiftningen, inklusive principerna i artikel 6.1 och 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen.

2. Bestämmelserna om rättslig prövning, ansvar och sanktioner i kapitel III i direktiv 95/46/EG skall gälla för de nationella bestämmelser som antas i enlighet med det här direktivet och för de individuella rättigheter som kan härledas från det här direktivet.

3. Den arbetsgrupp för skydd av enskilda med avseende på behandling av personuppgifter som inrättades genom artikel 29 i direktiv 95/46/EG skall också utföra de uppgifter som avses i artikel 30 i det direktivet när det gäller frågor som omfattas av det här direktivet, nämligen skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna samt berättigade intressen inom sektorn för elektronisk kommunikation.

Artikel 16

Övergångsbestämmelser

1. Artikel 12 skall inte tillämpas på upplagor av abonnentförteckningar som redan framställts eller släppts ut på marknaden i tryckt eller ej via nät uppkopplad elektronisk form innan de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv har trätt i kraft.

2. Om personuppgifter rörande abonnenter av fasta eller mobila allmänna taltelefonitjänster har inkluderats i en allmän abonnentförteckning i enlighet med bestämmelserna i direktiv 95/46/EG och artikel 11 i direktiv 97/66/EG innan de nationella bestämmelser som antas i enlighet med det här direktivet har trätt i kraft, får personuppgifterna om dessa abonnenter stå kvar i den allmänna abonnentförteckningen i tryckt eller elektronisk form, inklusive i versioner med funktioner för sökning i omvänd riktning, såvida inte abonnenterna meddelar annat efter att ha fått fullständig information om ändamål och alternativ i enlighet med artikel 12 i det här direktivet.

Artikel 17

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 31 oktober 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

⁽¹⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktivet ändrat genom direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18).

⁽²⁾ EGT L 36, 7.2.1987, s. 31. Beslutet senast ändrat genom 1994 års anslutningsakt.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv och texten till eventuella senare ändringar av dessa bestämmelser.

Artikel 18

Översyn

Kommissionen skall senast tre år efter den dag som avses i artikel 17.1 för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om detta direktivs tillämpning och dess inverkan på ekonomiska aktörer och konsumenter, särskilt med avseende på bestämmelserna om icke begärda kommunikationer, och då ta hänsyn till den internationella miljön. I detta syfte får kommissionen begära information från medlemsstaterna som skall tillhandahålla denna utan onödigt dröjsmål. Vid behov skall kommissionen lägga fram förslag för att ändra detta direktiv, med beaktande av denna rapport, eventuella förändringar i sektorn samt eventuella andra förslag som den bedömer som nödvändiga för att förbättra direktivets effektivitet.

Artikel 19

Upphävande

Direktiv 97/66/EG skall upphöra att gälla med verkan från och med den dag som avses i artikel 17.1.

Hänvisningar till det upphävda direktivet skall anses som hänvisningar till det här direktivet.

Artikel 20

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 21

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 12 juli 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

T. PEDERSEN

Ordförande

Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Härigenom föreskrivs i fråga om marknadsföringslagen (1995:450)

dels att 3, 13 b, 22 och 29 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 13 c § och 13 d §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

produkter: varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter,

god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter.

elektronisk post: ett adresserat eller på annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det.

13 b §

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Näringsidkaren får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

En näringsidkare som använder e-post vid icke begärd marknadsföring till fysiska personer skall respektera och

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda *elektronisk post*, telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Har näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en vara eller en tjänst till denne, gäller inte kravet på samtycke enligt första stycket, om

1. den fysiska personen inte motsatt sig att uppgiften om

regelbundet kontrollera register där personer som inte önskar få sådan marknadsföring med e-post kan registrera sig.

elektronisk adress används i marknadsföringssyfte med användande av elektronisk post,

2. marknadsföringen avser näringsidkarens egna med den sålda varan eller tjänsten likartade varor eller tjänster, och

3. den fysiska personen ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

13 c §

Näringsidkaren får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans än sådana som avses i 13 b §, om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används

13 d §

En näringsidkare får, oaktat vad som sägs i 13 b §, använda elektronisk post vid icke begärd marknadsföring endast om meddelandet innehåller en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra. Detta gäller även vid marknadsföring till en juridisk person

22 §

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 §§.

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 och 13 d §§.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje meningen tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844).

Vad som sägs i första och andra stycket gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen. Prop. 2003/04:43
Bilaga 2

Avgiften tillfaller staten.

29 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 b §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 d §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Vid bestämmande av ersättningen till näringsidkare får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Denna lag träder i kraft den 31 oktober 2003.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att avge synpunkter på delbetänkandet Myndighetsfrågor m.m. (SOU 2002:109).

Riksdagens ombudsmän, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Uppsala tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Justitiekanslern, Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Datainspektionen, Statskontoret, Marknadsdomstolen, Konsumentverket, Allmänna reklamationsnämnden, Socialstyrelsen, Folkhälsoinstitutet, Finansinspektionen, Institutionen för hushållsvetenskap vid Uppsala universitet, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet, Institutionen för konsumentteknik vid Chalmers tekniska högskola, Delegationen för utländska investeringar i Sverige, Kommerskollegium, Försvarsmakten, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Länsstyrelsen i Uppsala län, Radio- och TV-verket, Post- och telestyrelsen, Banverket, Luftfartsverket, Statens institut för kommunikationsanalys, Konkurrensverket, Glesbygdsverket, NUTEK, Affärsverket svenska kraftnät, Elsäkerhetsverket, Krisberedskapsmyndigheten, Handikappsombudsmannen, IT-kommissionen, Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, SOS Alarm Sverige AB, Svenska Kommunförbundet, Sveriges advokatsamfund, Svenskt Näringsliv, Annonsörsföreningen, Fondbolagens Förening, Företagarförbundet, Företagarnas Riksorganisation, Handikappförbundens Samarbetsorgan, Konsumenternas bank- och finansbyrå, Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, Landsorganisationen, Lantbrukarnas Riksförbund, Stockholms Handelskammare, Swedish Direct Marketing Association, Svensk Handel, Svensk direktreklam, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlarföreningen, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Konsumenter i Samverkan, Sveriges Konsumentråd, Sveriges Marknadsförbund, Sveriges Reklamförbund, Näringslivets nämnd för regelgranskning, Svenska Tidningsutgivareföreningen, Branschföreningen för innehålls- och tjänsteleverantörer, Gemenskapen för elektroniska affärer, Näringslivets telekomförening, Stiftelsen för Internetinfrastruktur, Svenska IT-företagens Organisation, Tekniska nomenklaturcentralen, Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, Posten AB, Teracom AB, AB Stokab, CallMedia CMT AB, DigiDoc Open IP AB, Glocalnet AB, Hi3G Access AB, ICC Sweden, Orange Sverige AB, Sydkraft AB, Swefour AB, Tele2 Sverige AB, TeliaSonera AB, TV4 AB, Vodafone Sverige AB, Telenor Business Solutions AB och American Chamber of Commerce in Sweden.

Yttrande har dessutom avgetts av Bonnier AB, NIX-Telefon och Claes Tullbrink.

Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450)

Härigenom föreskrivs i fråga om marknadsföringslagen (1995:450)

dels att 3, 13 b, 22 och 29 §§ skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 13 § skall sättas närmast före 13 b §,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 13 c och 13 d §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

produkter: varor, tjänster, fast egendom, arbetstillfällen och andra nyttigheter,

marknadsföring: reklam och andra åtgärder i näringsverksamhet som är ägnade att främja avsättningen av och tillgången till produkter,

god marknadsföringssed: god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter.

elektronisk post: ett adresserat eller på annat sätt individualiserat elektroniskt meddelande i form av text, röst, ljud eller bild som sänds via ett allmänt kommunikationsnät och som kan lagras i nätet eller i mottagarens terminalutrustning tills mottagaren hämtar det.

13 b §⁵

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Näringsidkaren får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

En näringsidkare får vid marknadsföring till en fysisk person använda *elektronisk post*, telefax eller sådana uppringningsautomater eller andra liknande automatiska system för individuell kommunikation som inte betjänas av någon enskild, bara om den fysiska personen har samtyckt till det på förhand.

Har näringsidkaren fått den fysiska personens uppgifter om elektronisk adress för elektronisk post i samband med försäljning av en produkt till personen, gäller

⁵ Senaste lydelse 2002:565

En näringsidkare som använder e-post vid icke begärd marknadsföring till fysiska personer skall respektera och regelbundet kontrollera register där personer som inte önskar få sådan marknadsföring med e-post kan registrera sig.

inte kravet på samtycke enligt första stycket, om

1. den fysiska personen inte motsatt sig att uppgiften om elektronisk adress används i marknadsföringssyfte med användande av elektronisk post,

2. marknadsföringen avser näringsidkarens egna, likartade produkter och

3. den fysiska personen klart och tydligt ges möjlighet att kostnadsfritt och enkelt motsätta sig att uppgiften används i marknadsföringssyfte när den samlas in och vid varje följande marknadsföringsmeddelande.

13 c §

Vid marknadsföring med elektronisk post skall meddelandet alltid innehålla en giltig adress till vilken mottagaren kan sända en begäran om att marknadsföringen skall upphöra. Detta gäller även vid marknadsföring till en juridisk person.

13 d §

En näringsidkare får använda andra metoder för individuell kommunikation på distans än sådana som avses i 13 b §, om inte den fysiska personen tydligt motsatt sig att metoden används.

22 §⁶

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 §§.

En näringsidkare får åläggas att betala en särskild avgift (marknadsstörningsavgift), om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 5-13 och 13 c §§.

Detsamma gäller om en näringsidkare eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot någon av bestämmelserna i 14 § första stycket andra och tredje meningen

⁶ Senaste lydelse 2002:812

tobakslagen (1993:581), 4 kap. 10 § alkohollagen (1994:1738) eller 7 kap. 3, 4 eller 10 § radio- och TV-lagen (1996:844).

Prop. 2003/04:43
Bilaga 4

Vad som sägs i första och andra stycket gäller också en näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet väsentligt har bidragit till överträdelsen.

Avgiften tillfaller staten.

29 §⁷

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 b §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 14, 15 eller 16 a § eller mot en föreskrift i 5–13 d §§, skall ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Vid bestämmande av ersättningen till näringsidkare får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.

⁷ Senaste lydelse 2002:565

Lagrådets yttrande

Prop. 2003/04:43
Bilaga 5

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2003-11-05

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Nina Pripp och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 30 oktober 2003 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (1995:450).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Erik Högdahl.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 november 2003

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Ulvskog, Freivalds, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Sommestad, Karlsson H., Nykvist, Lund, Andnor, Nuder, Johansson, Hallengren, Björklund.

Föredragande: statsrådet Nykvist

Regeringen beslutar proposition 2003/04:43 Obeställd e-postreklam

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Marknadsföringslagen (1995:450)		Celex 32002L0058
